

[Munch-Petersen.]

skæftiget sig med Kartoffelmelsspørgsmaal. Jeg antager, at det er Grunden til, at Rigsdagen i Timevis ved første Behandling diskuterede dette Spørgsmaal og ligeledes har gennemgaaet det grundigt i Udvalget. Dette Lovforslag kan jo kun bringe Beskæftigelse til ca. 50 Arbejdere, og det har derfor ikke saa stor Betydning, og da jeg som bekendt ikke hører til disse fremragende Mænd, skal jeg altsaa ikke komme ind paa Enkeltheder i Lovforslaget, men kun sige, at Kommunistisk Parti naturligvis er Modstander af en Ordning, der betyder Monopol og Prisfordyrelse, og derfor vil stemme imod Lovforslaget og de Ændringsforslag, som yderligere forværrer det.

Vejen: Da Udvalgets ærede Ordfører ret udførligt har gennemgaaet Ændringsforslagene, skal jeg ikke gennemgaa dem, men jeg vil gøre nogle enkelte Bemærkninger til de Betragtninger, som den ærede Ordfører for Retsforbundet og Kommunistisk Parti fremsatte.

Det ærede Medlem Hr. Munch-Petersen siger, at Gennemførelsen af Lovforslaget vil betyde en Fordyrelse af et Levnedsmiddel, og at det kun vil skaffe Beskæftigelse til 50 Arbejdere. Det kommer nu an paa, hvordan man ser paa det, for der er dog ogsaa Arbejde ved at fremstille Kartofflerne, ikke saa lidt endda. Det drejer sig jo om en 600 000—700 000 Tdr. Kartoffler, og selv om man vilde fordoble de 50 Arbejdere adskillige Gange, tror jeg ikke, at Antallet vilde slaa til til Fremstilling af denne Mængde Raastof.

Baade Kommunistisk Partis og Retsforbundets Ordfører talte om Prisfordyrelsen, men man kommer jo slet ikke op paa de Højder, der er nævnt. Det er muligt, det ærede Medlem Hr. Hans Hansen har Ret i, at Produktionen ikke kan blive rentabel, det kommer an paa, ud fra hvilket Synspunkt man ser paa Rentabiliteten. Der er jo kommet Deputation efter Deputation fra praktisk talt alle Egne af Landet, i hvert Fald baade fra Sjælland og fra Jylland, der har bedt om at faa Kartoffelmelsfabrikker oprettet paa de i Lovforslaget angivne Vilkaar, og naar saa store Kredse anmoder om at komme i Betragtning, er det dog ud fra den Opfattelse, at der ligger en vis økonomisk Chance i at faa disse Fabrikker frem. Ved første Behandling advarede jeg mod at tro, at der skulde ligge nogen særlig økonomisk Chance i at faa disse Fabrikker; det kan aldeles ikke blive nogen Gullaschforretning, det

bliver det ikke i sin Start, og det kan aldrig blive det. Men vi, der kender de Egne, hvor man avler de store Mængder Kartoffler, ved, hvor vanskeligt det er for Landbrugerne at faa disse Kartoffler afsat, og naar nu Svineproduktionen indskrænkes, bliver Adgangen til at komme af med Kartofflerne endnu mindre. Det er derfor en Nødvendighed for disse Egne, at der foretages noget, men jeg for mit Vedkommende anser dog den Ordning, der her er Tale om, for kun at være en Nødhjælp.

Det forundrer mig ikke, at Retsstatens Repræsentanter her i Tinget vil stemme imod Lovforslaget, men de er ikke i Overensstemmelse med Kartoffeldyrkerne. Jeg har været til adskillige Møder angaaende Oprettelse af Kartoffelmelsfabrikker, men jeg har ikke truffet nogen Retsstatsmand, der gik imod det, der her foreslaas, tværtimod, de skal nok komme og tegne Kartoffler. Jeg har oplevet, at en Retsstatsmand et Sted i Vestjylland, oven i Købet en af Føerne for Retsforbundet, spurgte paa et Møde, om det var Meningen, at Monopolet i denne Lov skulde forstaas saaledes, at det forbød en Landmand at fremstille Kartoffelmel. Jeg svarede, at formelt gives der Eneret til Fabrikkerne, men man vilde formentlig ikke forbyde en Husmoder at lave Kartoffelmel hjemme i sin Husholdning. Det er jo ikke saadan som med Fremstillingen af Sprit, at der skal adskillige sindrige Apparater til, nej, naar man har en Balje og et Rivejern, har man alle de Apparater, der skal til til Fremstilling af Kartoffelmel, og jeg vilde nok se, om Myndighederne kunde tænke sig at forbyde en Husmoder at lave Kartoffelmel af et Par Skæpper Kartoffler, hun ikke kan finde Anvendelse for paa anden Maade. Men denne Retsstatsmand, denne Fører for Retsforbundetovre i Vestjylland vilde have det strengeligt forbudt, at en Husmoder selv fremstillede Kartoffelmel i sin Husholdning; man kunde jo risikere at faa hele Ordningen gjort illusorisk derved, mente han. (*Hans Hansen:* Hvad hed han?). Jeg skal ikke nævne Navne her, det kunde aldrig falde mig ind, men det ærede Medlem kan godt faa Navnet senere. Men det er egentlig typisk: her i Folketinget staar man og erklærer dette Lovforslag for Nul og Nix, siger, at det er bygget paa et forkasteligt Princip, og man vil stemme imod det — men derhjemme, ude i Praksis, der gaar man ind for denne Ordning, er glad for den og vil have den udvidet.

Pitzner: Gennem de stillede Ændringsforslag er der jo foreslaaet en fundamental